

ES/LS
Susanne Gullberg Brännström

Möte i användarrådet för arbetsmarknadsstatistik 16 Oktober 2018

Närvarande:

Anders Björklund, SOFI, Stockholms universitet, Ordförande
Binniam Kidane, Arbetsmarknadsdepartementet
Kent Eliasson, Tillväxtanalys
Marcus Löwing, ersättare för Petra Nyberg, Arbetsförmedlingen
Susanna Aggeborn, Finansdepartementet
Pernilla Wasén, ersättare för Caroline Flodberg, Riksbanken
Sara Schånberg, ersättare för Anna Westlund, Konjunkturinstitutet
Åsa Löfström, Umeå universitet

Från SCB:

Cecilia Hertzman, ES/LEDN
Petra Otterblad Olausson, BV/LEDN
Russel Schmieder, ersättare för Maj Eriksson Gothe BV/PI
Krister Näsén, ersättare för Magnus Sjöström, BV/AKU
Mikael Fredberg, ES/LS
Fredrik Andersson, ES/SA
Eiwor Höglund Dávila, BV/LEDN
Susanne Gullberg Brännström ES/LS, sekreterare

Föredragande:

Therese Hedlund, ES/LS
Suad Elezovic, PMU/MFS
Dan Wu, PMU/MIS

Frånvarande:

Håkan Hellstrand, Sveriges Kommuner och Landsting
Erik Mellander, IFAU
John Ekberg, Medlingsinstitutet

Mötets öppnande

Ordförande öppnade mötet. Därpå följde en presentationsrunda.

1 Godkännande av dagordning

Dagordningen fastställdes utan ändringar.

2 Mötesanteckningar från föregående möte

Föregående mötesanteckningar godkändes utan tillägg eller ändringar och lades till handlingarna.

3 Aktuell information från SCB

(Cecilia Hertzman, Petra Otterblad Olausson, SCB)

Under året har den anslagsfinansierade verksamheten genomförts enligt plan trots att ekonomin är ansträngd, men under kontroll. Vissa utvecklingsaktiviteter har dock blivit nedprioriterade vilket också försenat hemtagning av effekter. SCB har ett fortsatt krav på 3% årlig ökning av produktiviteten, men får ingen extra finansiering för att täcka nya EU krav.

Omlokalisering är i stort sett klar även om den formellt ska vara klar 31 december 2019. Rapport lämnades till regeringen i april. Kostnaderna för hela processen uppskattas till 25 MSEK, utan kompensation från regeringen.

Det finns nya riktlinjer för vad som är officiell statistik med syfte att se till att begreppet officiell statistik tillämpas på ett enhetligt sätt inom alla statistikansvariga myndigheter (SAM). För användare av statistik ska det bidra till en ökad kunskap om skillnaden mellan officiell och annan statlig statistik. Med riktlinjerna får också SAM ett stöd för sina bedömningar inom sitt respektive ansvarsområde. För första gången har det gjorts en samlad bedömning av kvaliteten i den officiella statistiken genom att SAM själva har utvärderat kvaliteten i den officiella statistik man har ansvar för. SCB har sedan analyserat utvärderingarna och skrivit en rapport som ingår som en del i Rapporten om den officiella statistiken. Samtliga SAM-myndigheters generaldirektörer för en dialog om det fortsatta arbetet att tillsammans stärka systemet för den officiella statistiken.

Det har varit ett intensivt arbete med GDPR under våren. Nu har SCB en bra plan för det fortsatta arbetet. Det har bland annat resulterat i långa arkiveringsfrister vilket säkrar långa tidsserier och tillgängligheten till data för forskning.

Inför hösten arbetar SCB med att sätta den nya datainsamlingsavdelningen från 1 januari 2019, vilket är en sammanslagning av Datainsamlingen för individer och hushåll och Datainsamling från företag och organisationer. Vissa aktiviteter från ämnesavdelningarna samt process- och metodavdelningen kommer att ingå i den nya insamlingsavdelningens verksamhet.

Extern chef, Anna Elvkull, har rekryterats och förberedelsearbetet pågår.

Statistikforum anordnas den 8 november på temat ”Statistik för alla” Eurostats generaldirektör invigningstalar tillsammans med SCB:s generaldirektör. Författaren Lena Andersson pratar om ”Har vetenskapen blivit valfri”.

SCB ska utveckla nuvarande strategi 2020 så att det blir en strategi för framtiden som bättre kan ge stöd när det gäller prioriteringar och olika vägval som behöver göras. Samtidigt pågår arbetet med den rullande treåriga verksamhetsplanen och prioriteringar inför 2019.

Då denna mandatperiod för användarrådet går ut vid årsskiftet har en enkät skickats ut till och samlats in från samtliga deltagare i rådet. Resultaten ligger till grund för eventuella förändringar för nästa mandatperiod 2019-2021 tillsammans med de behov som finns inom respektive områden. I och med de stora satsningarna på SCB inom arbetsmarknadsområdet, främst i och med införandet av månatliga arbetsgivardeklarationer, vill SCB utnyttja användarrådet som rådgivande organ för att kunna utnyttja den nya källan på bästa sätt för att kunna besvara de statistikbehov som finns.

Presentation Petra Otterblad Olausson och Cecilia Hertzman.

Microsoft
PowerPoint-present

4 Lägesrapporter (samtliga)

Lägesrapport från AKU

Publiceringar

En temarapport om ”Personer i åldern 20-64 år ofrivilligt utan arbete 2005-2017 publicerades den 31/5 2018.

http://www.scb.se/contentassets/3178fc0fd90446fe9ac995ab95c69297/am0401_2018k01_sm_am110sm1802.pdf

En temarapport om ”Ungas situation på arbetsmarknaden 2016” och som baseras på det årets Adhoc modul publicerades den 2/10 2018.

http://www.scb.se/contentassets/13b39fe3c3be4e14bbd39407729dcb70/am0401_2018k02_sm_am110sm1803.pdf

En bakgrundsfakta om ”Syssestatta och arbetade timmar i AKU och NR” publicerades den 11/7 2018. Rapporten finns översatt till engelska.

http://www.scb.se/contentassets/4b5663e91e364feaa792ef4639e8aa69/am0401_2016a01_br_am76br1803.pdf

Tidigare publicerade bakgrundsfakta om bortfallsbias samt över- och undertäckning har översatts till engelska och publicerats den 23/4 2018.

En bakgrundsfakta om långtidsarbetslösa i AKU och Af:s verksamhetsstatistik kommer att publiceras i månadsskiftet oktober/november.

Ny ramlag och kombinerad insamling

Formellt beslut är ännu inte fattat men det mesta tyder nu på att den nya ramlagen kommer att gälla från januari 2021. Det kommer att behöva göras en del förändringar av blanketten vilket också kommer att bli nödvändigt med anledning av kombinerad insamling i AKU. Arbetet med ny ramlag och kombinerad insamling samordnas därför och inriktningen är att kombinerad insamling kommer att börja införas i AKU i januari 2021.

Upptäckning av extern leverantör pågår

Under perioden januari till maj skedde en upptäckning av extern leverantör från 20 till 50 procent av urvalet. Den externa leverantören har under och efter upptäckningen haft lägre inflöde än tidigare och under vissa månader lägre inflöde än SCB. Detta förklarar att svarsfrekvensen sjunkit under den senaste tiden. Ett antal åtgärder har vidtagits och för AKU september har läget förbättrats.

20th ICLS

Den 10-19 oktober pågår 20th International Conference of Labour Statisticians (ICLS) under ILO. Peter Beijron från AKU är svensk delegat och Magnus Sjöström samt Linnea Johansson Kreuger (AKU) deltar som rådgivare under del av mötet. På dessa möten förhandlas och antas resolutioner som är styrande för Labour Force Survey.

Lägesrapport från Löner och sysselsättning (ES/LS)

Fortsatt arbete kring metodöversyn av sysselsättningsavgränsningen i RAMS

Från och med januari 2019 kommer de årliga kontrolluppgifter ersättas med månatliga arbetsgivardeklarationer för anställda (MAGDA). Förändringen innebär att den Registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) får nya förutsättningar och att vi nu genomför en metodöversyn av sysselsättningsavgränsning (metod för att klassificera personer som förvärvsarbetande). Denna metodöversyn påbörjas internt men kommer på sikt att involvera användarna i större utsträckning.

Den gränsregionala statistiken – ännu inget datautbyte!

I våra svenska gränsregioner (Skåne, Västra Götaland och Värmland) pendlar en relativt stor andel till Norge och Danmark för att arbeta. Dessa personer saknas i den officiella statistiken vilket medför att denna blir i viss mån missvisande. I enskilda kommuner i gränsregionerna visar statistiken på en lägre sysselsättningsgrad och inkomstnivå än vad som faktiskt är fallet. För att ha möjligheten att inkludera dessa arbetspendlare krävs ett datautbyte mellan SCB och Statistisk sentralbyrå (SSB)/Danmark Statistik (DSt). Datautbyten avseende arbetspendlare har genomförts årligen sedan 2001 med SSB och sedan 1997 med DSt men har nu stoppats pga. sekretesskäl.

Data har stor användbarhet och används inte minst inom forskningen. Många kunder väntar på leveranser men i dagsläget vet vi inte annat än att det pågår diskussioner på GD-nivå.

Vakansstatistik och webbskrapning?

Inom SCB har vi ett projekt kring big data och inte minst webbscraping. Där har vi undersökt möjligheterna till att involvera denna teknik inom vakansstatistiken. Arbetet kommer intensifieras under hösten och nästa år.

Närmaste publiceringar:

30/10	Konjunkturlönestatistiken (KLP, KLKL, KLS)
22/11	Löner, arbetskostnader och preliminär a-skatt 3:e kv 2018 (LAPS)
22/11	Kortperiodisk sysselsättningsstatistik 3:e kv 2018 (KS) och konjunkturstatistik för vakanser 3:e kv 2018 (KV)
29/11	Kontrolluppgiftsbaserad Lönesummet statistik (LSUM) 2017 och Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) 2017
30/11	Konjunkturlönestatistiken (KLP, KLKL, KLS)
6/12	Konjunkturstatistik över sjuklöner 3:e kv 2018 (KSju)

Lägesrapport ES analys

Publicerade artiklar på SCB.se

Personal från utlandet ökar kraftigt (Fredrik W. Andersson, ES/SA och Maria Nilsson ES/LS), 20180924

<http://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/personal-fran-utlandet-okar-kraftigt/>

Inkomstutveckling högre för kvinnor än män 2015-2016 (Fredrik W. Andersson, ES/SA), 20180924

<http://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/inkomstutveckling-hogre-for-kvinnor-an-man-2015-2016/>

Svagt etablerad – en utsatt grupp när arbetsmarknaden omvandlas (Lukas Gameraov, ES/LS, och Fredrik W. Andersson, ES/SA), 20180830

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/svagt-etablerad--en-utsatt-grupp-nar-arbetsmarknaden-omvandlas/>

60 procent fler kvinnor i svenska börsbolags styrelser sedan 2006 (Fredrik W. Andersson, ES/SA), 180629

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/60-procent-fler-kvinnor-i-svenska-borsbolags-styrelser-sedan-2006/>

Företagsledare anställer oftare någon med liknande bakgrund (Fredrik W. Andersson, ES/SA), 180615

<http://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/foretagsledare-anstaller-oftare-nagon-med-liknande-bakgrund/>

Tydliga skillnader bland unga i särskilt utsatta områden (Therese Hedlund och Susanne Gullberg Brännström, ES/LS), 180612

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/tydliga-skillnader-bland-unga-i-sarskilt-utsatta-omraden/>

Allt fler arbetsställen inom tjänstebranscher (Victoria Granström och Jakob Melin, ES/REG), 180608

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/allt-fler-arbetsstallen-inom-tjanstebranscher/>

Danmark är svenskarnas favoritgranne för konsumtion (Maria Ygge, ES/UHB), 180604

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/danmark-ar-svenskarnas-favoritgranne-for-konsumtion/>

Norsk gränshandel i Sverige större än någonsin (Maria Ygge, ES/UHB), 180516

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/norsk-granshandel-i-sverige-storre-an-nagonsin/>

EU viktigast för svensk handel och investeringar (Andreas Poldahl, ES/SA), 180423

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/eu-ar-sveriges-viktigaste-handelspartner-och-investeringsland/>

Många får nytt jobb efter nedläggning (Fredrik W. Andersson, ES/SA), 180423

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/manga-far-nytt-jobb-efter-nedlaggning/>

Sjuksköterskor mer jämställda än läkare (Fredrik W. Andersson, ES/SA), 180419

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/sjukskoterskor-mer-jamstallda-an-lakare/>

Skulderna ökar trots amorteringskrav och lånetak (Elin Henriksson och Nina Engström, ES/FS), 180416

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/skulder-na-okar-trots-amorteringskrav-och-lanetak/>

Svensk bryggeriboom förändrar branschen (Stefan Björnsbacka, ES/NS), 180322

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/svensk-bryggeriboom-forandrar-branschen/>

Majoriteten av eleverna på gymnasiet arbetar (Maria Nilsson, ES/LS), 180314

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/majoriteten-av-eleverna-pa-gymnasiet-arbetar/>

Artiklar i Sveriges Ekonomi

Profilering i den ekonomiska statistiken (Olof Landberg, ES/NS), 180315

http://www.scb.se/contentassets/7edb726760274da0a8c41441d5603277/nr0001_2017k04_ti_a28ti1803.pdf

Artiklar i Fokus

Exportens konsekvenser för utländska direktinvesteringar (Andreas Poldahl, ES/SA), 180423

<http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/ovrigt/fokus-pa-naringsliv-och->

[arbetsmarknad/produktrelaterat/Fordjupad-information/artikelregister-for-fokus-pa-naringsliv-och-arbetsmarknad/](#)

Hur gick det för de förvärvsarbetande på AstraZeneca i Lund? (Fredrik W. Andersson, ES/SA, och Anders Axelsson, Region Skåne), 180423
<http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/ovrigt/fokus-pa-naringsliv-och-arbetsmarknad/produktrelaterat/Fordjupad-information/artikelregister-for-fokus-pa-naringsliv-och-arbetsmarknad/>

Artiklar i samarbete med andra myndigheter

Allt fler arbetar i arbets-integrerande sociala företag (Mats Wagndal, ES/NS och Eva Karlsson, Tillväxtverket)
https://tillvaxtverket.se/download/18.29acbb2f165c211de0d4e0b9/1536920797824/SLV%20Statistik_Socialaf%C3%B6retag_ASF.pdf

Artiklar i Ekonomisk debatt

Svenska affärsänglar – hur lyckas de med sina investeringar? (Fredrik W. Andersson, ES/SA, och Magnus Lodefalk, Handelshögskolan Örebro Universitet), nr 3 2018
<https://www.nationalekonomi.se/sites/default/files/NEFfiler/46-3-fwaml.pdf>

Lägesrapport från Prognosinstitutet (BV/PI)

I september presenterade vi projektet ”Digitaliserings effekt på efterfrågan på arbetsmarknaden” för Utbildningsdepartementet.

Under hösten 2018 genomför vi Arbetskraftsbarometern, en undersökning om kompetensbehov bland 10000 arbetsgivare. Svarsfrekvensen är hög jämfört med tidigare år. Resultaten kommer under våren 2019.

Under hösten 2018 kommer vi även att arbeta med en ny sysselsättningsprognos. I prognosen beräknas hur antal förvärvsarbetande och antal arbetade timmar kommer att utvecklas i framtiden och vad dessa förändringar får för effekt på den framtida försörjningsbördan. Prognosen görs ungefär vart tredje år och har ett tidsperspektiv på 20–25 år.

Dessutom arbetar vi under hösten 2018 med rapporten ’Matchning mellan utbildning och yrke.’

I årets integrationsrapport studerar vi flyktingar och deras anhöriga som invandrade åren 1997–2001 och följer dem under 15 år. För varje år har vi uppgift om olika typer av inkomster och använder klusteranalys för att identifiera olika grupper, t.ex. de som huvudsakligen förvärvsarbetar och de som försörjer sig genom ekonomiskt bistånd under dessa 15 år. Vi analyserar därefter vad som urskiljer de olika grupperna, vad gäller exempelvis kön, ålder vid invandring och utbildningsnivå. Rapporten publiceras den 29 november.

Lägesrapport från Finansdepartementet (Makroprognosenheten)

Finansdepartementet avvaktar ny regering. Om regeringsbildningen drar ut på tiden så kommer övergångsregeringen föreslå en budget, utan reformer. Senast den 15/11 måste en budgetproposition läggas fram i riksdagen.

Ekonomiska avdelningen har huvudansvaret för Långtidsutredningen 2019 och just nu pågår arbetet med huvudbetänkandet och bilagorna på avdelningen.

Anna Westlund som tidigare arbetade på Konjunkturinstitutet har börjat arbeta på Makroprognosenheten med potentiella variabler.

Lägesrapport från Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetet med årets budgetproposition är ännu inte avslutat.

SCB har nyligen fått ett regeringsuppdrag avseende Registerdata för integration. SCB ges i uppdrag att fortsatt redovisa registerstatistik om integration på nationell, regional och lokalnivå. Vi har i dagsläget en dialog med SCB för att utveckla redovisningen av dessa indikatorer.

Myndigheten för arbetsmiljökunskap startade den 1 juni 2018. Myndighetens uppdrag är att sammanställa och kommunicera kunskap om arbetsmiljö. Bildandet av myndigheten för arbetsmiljökunskap föregicks av en utredning. I uppdraget ingick att lämna förslag till författningsändringar för myndighetens tillgång till statistik och databaser.

Det har kommit en departementsskrivelse om förlängt anställningsskydd till 69 år, där det förslås att den så kallade LAS-åldern, höjs till 69 år.

En ny rapport från OECD: *“Triple disadvantage? The integration of refugee women”* visar att Sverige lyckas bättre än många andra länder med att få nyanlända kvinnor i arbete.

Lägesrapport från Riksbanken

På Riksbanken pågår arbetet i den penningpolitiska processen för fullt. Räntebeslutet och den penningpolitiska rapporten publiceras 24 oktober.

På penningpolitiska avdelningen har vi bland mycket annat ett projekt som handlar om strukturella förändringar på arbetsmarknaden och vilka konsekvenser det kan ha för inflationen. Ett exempel på output i det projektet är den ekonomiska kommentar som publicerades den 20 september med titeln "Vilka byter arbete och är lönepremien för att byta jobb konjunktorellt normal". Caroline Flodberg skrev kommentaren och statistikunderlaget är bland annat data från RAMS som Riksbanken beställt från SCB. Ett annat fortsatt fokus när det gäller arbetsmarknadsområdet är utvecklingen bland utrikes födda som är en nyckelfaktor för utvecklingen på arbetsmarknaden framöver.

Lägesrapport från Arbetsförmedlingen

Publicerat

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2018

<https://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Statistik-och-publikationer/Prognoser/Prognoser/Riket/2018-06-13-145-000-nya-jobb.html>

Ett flertal andra rapporter, working papers m.m.

<http://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Statistik-och-publikationer/Rapporter.html>

Ett urval:

- Allt svårare att få jobb utan gymnasieutbildning
- Automatisering, polarisering och massarbetslöshet – vad säger forskningen?
- Flaskhalsar vid övergång till reguljär utbildning
- Romsk inkludering i arbetslivet
- Snabbspåren fortsätter framåt
- Jobbchansen för inskrivna vid Arbetsförmedlingen
- Utbildningsplikt för deltagare med kort utbildning i etableringsprogrammet

Pressmeddelanden – månadsstatistik m.m.

<https://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Pressrum.html>

Kommande publiceringar

Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2018

Publiceras 2018-12-12

Var finns jobben och Yrkesprognoser hösten 2018

Publiceras 2019-02-07

Lägesrapport från Konjunkturinstitutet

Konjunkturläget oktober 2018:

Släppte en ny prognos för en vecka sedan. Andra året i rad som vi har en konjunkturuppdatering i augusti, baserad på snabben, och därefter en riktig prognosrunda i oktober.

- Konjunkturen toppar i år. Nästa år bromsar BNP-tillväxten in.
- Arbetslösheten ligger i princip kvar på strax över 6 procent 2018–2019.
- Bristen på arbetskraft har dämpats något på sistone, men ligger fortsatt kvar på en mycket hög nivå.
- Löneökningarna har varit modesta under en längre period, men har under 2018 resulterat i mer löneglidning än under senaste åren.

Fördjupningar, KL oktober:

- Direkta effekter av högre räntor på statens inkomster från kapitalskatt
- Konjunkturterminologi

Nästa Konjunkturläget kommer i december.

Lönebildningsrapporten 2018:

Årets LBR presenterades i september och var ett "temanummer" som skrevs i syfte att belysa frågan om varför löneutvecklingen varit dämpad de senaste åren trots den starka konjunkturen. Eftersom vi inte står inför en ny avtalsrörelse innehöll inte rapporten ett "makrokapitel", och var mer bakåtblickande än framåtblickande.

LBR innehöll fem kapitel och två fördjupningar:

- Löner i ett internationellt perspektiv
  - o Såväl i Sverige som i många andra europeiska länder kan produktivitetstillväxten och inflationsförväntningarna förklara den dämpade löneutvecklingen. För vissa länder kan även resursutnyttjandet på arbetsmarknaden vara bidragande i förklaringen.
  - o Kapitlet betonar även vissa hypotetiska förklaringar som lyfts i olika internationella sammanhang (globalisering, gigekonomin mm).
- Löner och konjunktur i Sverige
  - o Utgår från det klassiska Phillipssambandet för att belysa avsaknaden av ett tydligt samband mellan arbetsmarknadsläget och löneutvecklingen.
  - o Utvecklar modeller/löneekvationer som kan förklara den svenska lönetillväxten: ungefär 2/3 av det historiska sambandet kan förklaras av produktivitetstillväxten, inflationsförväntningar och resursutnyttjandet på arbetsmarknaden. Men en neråtgående trend måste inkluderas, och denna kan vi inte förklara. Kan innehålla vissa hypoteser som är svåra att kvantifiera.
- Sammansättningen av sysselsatta och löneutveckling
  - o Kommer fram till att löneutvecklingen 2016 hade varit 0,2 pe högre om det inte var för sammansättningseffekterna på arbetsmarknaden. Alltså var det en (för löneutvecklingen) ogynnsam sammansättning på arbetsmarknaden 2016. I huvudsak ålderssammansättningen och fler utrikes födda som hade en återhållande effekt på genomsnittslönen.
- Industriavtalet och löneökningar
  - o Förändringen av löneökningar i privat sektor har blivit mer sammanpressad. En större andel löneökningar bland personer som inte bytt jobb ligger nära märket.
  - o Bland bristyrken finns inte samma sammanpressning.
- Arbetskostnadsandelens utveckling i det svenska näringslivet
  - o Arbetskostnadsandelen har stigit sedan mitten av 1990-talet och är nu högre än den varit under större delen av 1990- och 2000-talet. När hänsyn tas till strukturomvandlingar i ekonomin finns dock ingen tydlig trend i utvecklingen av arbetskostnadsandelen.

Fördjupningar:

- Kapitalintensitet och kapitalkvot i det svenska näringslivet
- Utrikes födda och integration på den svenska arbetsmarknaden

Personal

- Ny chef för realekonomisk analys är Erik Spector.
- Flera nya medarbetare.

Lägesrapport från SOFI

SOFIs levnadsnivåforskare kommer att genomföra nästa Levnadsnivåundersökning under år 2020. Förra omgången av denna panelundersökning genomfördes 2010.

Anders Björklund har utsetts till ledamot av regeringens jämlikhetskommission. Se <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2018/08/dir.-201874/>. Kommissionen kommer att troligen lägga uppdrag på SCB inom bland annat arbetsmarknadsområdet.

Erik Lindqvist och Johanna Rickne har utnämnts till professorer i nationalekonomi, med särskilt fokus på arbetsmarknadsekonomi.

Lägesrapport från Medlingsinstitutet

Löneskillnaden mellan kvinnor och män

I samband med publiceringen i Juni av rapporten om löneskillnaden mellan kvinnor och män, så presenterades visualiseringsverktyget: En interaktiv bild av könssammansättningen

I det interaktiva diagrammet går det att se uppgifter om varje yrkes löneläge, löneskillnad mellan könen och antalet anställda när man drar musen över cirkelarna. Det är också möjligt att förstora delar av diagrammet. Detaljer om hur diagrammet är konstruerat finns i Medlingsinstitutets årsrapport "Avtalsrörelsen och lönebildningen 2017".

Länk till interaktivt diagram:

http://www.mi.se/files/PDF-er/lonestruktur/Interaktivt/LoneGap2017_ny.html

Länk till rapporten:

<http://www.mi.se/publicerat/loneskillnader-mellan-kvinnor-och-man/>

Rapport

I september publicerades rapporten "Yrke lön och kön" som Medlingsinstitutet gjort på regeringens uppdrag. Rapporten visar bland annat att Sjuksköterskor, lärare och undersköterskor hör till de yrken som förbättrat sitt löneläge i förhållande till andra grupper mellan åren 2014 och 2017.

Länk till rapporten:

<http://www.mi.se/publicerat/ovriga-publikationer/yrke-lon-och-kon/>

Löneutvecklingen

Den 1 oktober publicerades Löneutvecklingen till och med juli 2018. Under årets första sju månader ökade lönerna i Sverige med 2,6 procent jämfört med samma period i fjol. Det visar Medlingsinstitutets modellbaserade bearbetning av konjunkturlönestatistikens utfall till och med juli. Löneökningstakten för juli månad var enligt bearbetningen 2,5 procent både i näringslivet och i ekonomin som helhet.

Lägesrapport från Tillväxtanalys

(För fullständig publikationslista, se www.tillvaxtanalys.se/publikationer.html)

- The effects of immigration on economic growth – a literature study (PM 2018:07) av Olof Ejermo och Claudio Fassio

Immigration har positiva effekter på länders produktivitet och ekonomiska tillväxt. Högt utbildade immigranter tenderar dock att vara viktiga för att åstadkomma dessa effekter. Litteraturen visar att immigranter stärker Sveriges internationella handel samtidigt som Sverige kan gå miste om vissa positiva effekter av immigration på innovation. För att Sverige även i framtiden ska vara attraktivt för experter från andra länder kan det vara nödvändigt att ändra utformningen av den svenska expertskatten.

<http://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/pm/pm/2018-04-26-the-effects-of-immigration-on-economic-growth-a-literature-study.html>

- Regional agglomeration of skills and earnings – from convergence to divergence? (PM 2018:09) av Kent Eliasson och Olle Westerlund

I den här uppsatsen analyserar vi den geografiska fördelningen av högutbildad arbetskraft och humankapitalinnehållet i flyttningsströmmar mellan svenska lokala arbetsmarknader. Studien är baserad på detaljerade longitudinella registerdata. Under de senaste tre decennierna finner vi ett tydligt mönster av divergens i tillgången på högutbildad arbetskraft. Den ojämna fördelningen av humankapitaltillgångar förstärks av den högutbildade befolkningens geografiska rörlighet. Mönstret med växande skillnader i tillgången på högutbildad arbetskraft sammanfaller med avtagande eller till och med omvänd konvergens i inkomster mellan lokala arbetsmarknader. De humankapitalintensiva regionerna blir både mer humankapitalintensiva och rikare, medan regioner med sämre tillgång på högutbildad arbetskraft släpar efter. Denna utveckling har potentiellt viktiga konsekvenser för både regional och nationell ekonomisk politik.

<http://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/pm/pm/2018-05-16-regional-agglomeration-of-skills-and-earnings-from-convergence-to-divergence.html>

- Svenska lärosäten som verktyg för att attrahera utländsk högkvalificerad arbetskraft (PM 2018:11) av Carl Wadell

I detta PM undersöker Tillväxtanalys hur svenska universitet och högskolor bidrar till att attrahera högkvalificerad arbetskraft till Sverige och svenska företag. Vi studerar särskilt i vilken utsträckning inresande studenter och doktorander stannar i Sverige efter avslutade studier samt om förutsättningarna för att attrahera och behålla fler bör förbättras. Resultaten visar att drygt 20 procent av de inresande studenterna och doktoranderna stannar och arbetar i Sverige efter avslutade studier. Andelen inresande

studenter som stannar tenderar därmed att vara något lägre än i jämförbara OECD-länder.

<http://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/pm/pm/2018-05-31-svenska-larosaten-som-verktyg-for-att-attrahera-utlandsk-hogkvalificerad-arbetskraft.html>

- Konkurrensen om internationell kompetens – Sverige som ett attraktivt land för högt kvalificerade arbetskraftsinvandrare (PM 2018:14) av Anne Kolmodin, Sofia Tano, Maria Nordin Skult, Kent Eliasson, Carl Wadell, Henrik Emilsson och Carly Smith Jönsson

Det svenska regelverket för arbetskraftsinvandring reformerades i grunden år 2008. Sedan dess har relativt lite uppmärksamhet riktats mot hur väl systemet bidrar till att arbetsgivare kan attrahera eftertraktad, högkvalificerad utländsk kompetens. I detta PM har Tillväxtanalys därför, med hjälp av ett brett metodurval, studerat hur attraktivt Sverige i praktiken är för högkvalificerade arbetskraftsinvandrare.

<http://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/pm/pm/2018-09-27-konkurrensen-om-internationell-kompetens---sverige-som-ett-attraktivt-land-for-hogt-kvalificerade-arbetskrafts-invandrare.html>

5 Gränspendlings effekter på statistiken (Therese Hedlund, SCB)

Sverige har haft ett utbyte av mikrodata med Danmark sedan 1997 och med Norge sedan 2001. Ett datautbyte skedde även med Finland i början av 2000-talet. Utbytet ger information om de personer som är folkbokförda i Sverige men arbetar i något av grannländerna.

Allt arbete kopplat till datautbytet har under de senare åren bekostats av gränsregioner. Region Skåne och Västra Götalandsregionen redovisar uppgifter i öppna databaser medan Region Värmland använder materialet på annat sätt, bland annat för rapportskrivande. Information om arbetspendlare över riskgräns lämnas även vid uppdragsförfrågningar till SCB.

Gränsregional statistik är ett viktigt underlag vid bland annat regional planering och utvärdering samt för att avgöra hur många unga som varken arbetar eller studerar i riket och olika regioner. Dessa data finns inte i den officiella registerbaserade statistiken vilket gör att antalet förvärvsarbetande, lönesummor och inkomst underskattas, medan antalet som varken arbetar eller studerar överskattas. Problemet syns tydligast i gränsregionerna. I Eda kommun ökade andelen förvärvsarbetande från 37 till 59 procent för utrikesfödda och från 74 till 82 procent för inrikesfödda om man lade till de som förvärvsarbetade i Norge eller Danmark. Detta gör att det kommunala utjämnningssystemet inte får ett korrekt underlag. Ett annat exempel är att medianvärdet för den sammanräknade förvärvsinkomsten i Årjängs kommun ökade med 15 procent om man lade till gränspendlarna.

Det pågår ett projekt, Nordic Mobility, där samtliga nordiska länder ingår under perioden 2016-2018. Det bekostas av Nordiska ministerrådet och Finland är projektledare. Syftet är att kunna producera samordnad gränsregional statistik

med ländernas respektive folkbokförda befolkning som grund gällande sysselsättning, utbildning och inkomster. Sveriges medverkan har gått från en aktiv till en mer passiv roll, då samtliga länder utom Island motsätter sig ett datautbyte med Sverige på grund av Sveriges lagstiftning gällande allmän handling. I Sverige kan SCB, efter prövning, lämna ut mikrodata som finns på myndigheten för statistik- eller forskningsändamål. Den mottagande parten lyder under samma sekretesslag och kan i sin tur lämna ut data efter prövning utan upplysningsplikt till SCB. Detta gör att de övriga länderna känner att SCB tappar kontrollen över vad data används till och vill därför inte skicka data till SCB. I de övriga länderna kan statistikbyråerna skriva en klausul att data inte får användas vidare, vilket inte är möjligt i Sverige under gällande lagstiftning. För att komma vidare i frågan har generaldirektörerna i de olika länderna beordrat juristerna vid statistikbyråerna att träffas och se om det går att lösa problematiken.

Presentation Therese Hedlund.

Microsoft
PowerPoint-present

6 Kombinerad insamling i AKU (Krister Näsén, SCB)

Att kombinerad insamling skulle kunna vara ett sätt att minska de dalande svarsandelarna har varit en tanke under lång tid. Nu börjar de tekniska förutsättningarna finnas på plats för att ett införande ska kunna ske. En första implementering planeras till årsskiftet 2021 i samband med att blanketten anpassas till den nya ramlagen. Förändringarna kommer att bli dokumenterade i en rapport.

Den första intervjun kommer att genomföras som vanligt. De som kommer att erbjudas att svara via webb är fast anställda mellan 15-74 år i rotationsgrupp 2-7. Enkäten för dessa är i stor utsträckning standardiserad och lämpar sig bäst för att anpassas till webbenkät. Dock är inte intervjun standardiserad, vilket kan orsaka mätfel beroende på hur uppgiftslämnaren tolkar frågan. Det är viktigt att få med sig tillräcklig information till webbenkäten, vilket föranlett att man valt att göra en delvis anpassning till webb. Det ger en något högre uppgiftslämnar-börda och en något ökad risk för tidsseriebrott, eftersom man inte får intervjuarens stöd under lämnandet. Det är å andra sidan den väg som är bäst för att uppnå samma mätning som i AKU i övrigt. Jämförbarhet och att undvika tidsseriebrott har varit viktigast i avvägningen.

De tekniska utmaningarna har varit många. SIV (Standardiserat insamlingsverktyg) som används på SCB behöver anpassas till nytt system för säker inloggning med bankID samt till telefon och platta. Något som är viktigt är att blanketten kan flyttas från SIV till en intervjuare i realtid om uppgiftslämnaren behöver komma i kontakt med en intervjuare under lämnandet utan att behöva lämna alla uppgifter på nytt till intervjuaren. Detta försvåras av lagar som styr att SCB inte får tillgång till uppgifterna som lämnas

på webblankett förrän uppgiftslämnaren trycker på "Skicka". Det innebär också en metodutmaning, då det inte går att få processdata så man ser vid vilken fråga uppgiftslämnaren tvekar längst, ändrar sitt svar o.s.v. En annan utmaning är att inte alla i urvalet erbjuds webbenkät och att de som svarar via webb troligen skiljer sig från dem som inte väljer det alternativet.

Skattningsmodellerna antas dock klara dessa skevheter. Tester av hela flödet kommer att genomföras på det insamlade materialet mot AKU, bortfall, m.m. Internationella erfarenheter har visat att det inte blir någon effekt på de stora redovisningsgrupperna, men en viss effekt på arbetade timmar kan uppstå.

Presentation Krister Näsén.

7 Ny datakälla för vakansstatistiken, (Suad Elezovic, Dan Wu, SCB)

Inom ESSnet pågår flera projekt gällande Big Data. Sverige är med i flera. Bland annat i frågan om web-scraping kan producera statistik för online lediga jobb eller förbättra data inom job vacancies. På svenska blir den direkta översättningen vakanser, vilket mäts tillsammans med "lediga jobb" i undersökningen Konjunkturstatistik över vakanser. Definitionen av ett ledigt jobb är kortfattat att det är en utlyst tjänst, medan en vakans är ett ledigt jobb som behöver tillsättas omedelbart. Det kan vara så att flertalet andra länder enbart mäter det som i Sverige benämns som ett ledigt jobb. Eurostats definition är: *A job vacancy is defined as a paid post that is newly created, unoccupied, or about to become vacant.*

Syftet har varit att utvärdera förutsättningarna för ny källa till vakansstatistiken. Först gjordes en förstudie för att se vilka källor om lediga jobb som finns. Platsbanken är störst med ca 4 miljoner mellan 2007 och 2017. Jobbsafari skrapar så många lediga jobb som möjligt online och deras data visar att Platsbanken hade 70 procent av de lediga jobb som finns på nätet under en period av 3 månader. Jobbsafari och MetroJob som samlar de jobbannonser som finns på nätet, hade under flera månaders datainsamlings tid, 0,5 miljoner respektive 90 000 egna annonser insamlade. Platsbankens data bedömdes ha bäst kvalitet, framförallt från och med 2012, de var också de enda som kunde erbjuda organisationsnummer kopplat till annonsen, vilket är en förutsättning för att kunna göra statistik på bransch och regional nivå. Tester gjordes på Platsbankens material för att se rimligheten i fördelning på region, antal lediga jobb per kvartal, sektor, företagsstorlek och hur länge en annons ligger ute.

Nivåerna skiljer sig mycket åt mellan Platsbanken och Vakansstatistiken, speciellt gällande privat sektor, både regionalt och i olika branscher. Tillverkningsindustrin har en förhållandevis bra samstämmighet, medan det inom Företagstjänster är en stor skillnad. Platsbanken visar genomgående högre tal. Däremot visar tidsserierna samma mönster och säsongvariationen är lika. Det skulle möjliggöra att Platsbankens data kan användas för att förbättra precisionen i skattningarna, framförallt inom offentlig sektor, i Vakansstatistiken som över lag har stora konfidensintervall idag.

Det är ett prioriterat område på Eurostat att försätta forska kring online lediga jobb. Vetenskapliga rådet föreslår flera fortsätta inriktningar, t. ex. modellevaluering för användares behov, fokusering på vissa branscher och fortsättning på datautforskning. Det är viktigt att ta reda på vad vi egentligen mäter och vad användarna efterfrågar. Skulle Platsbankens data ersätta insamlad data förlorar man möjligheten att se vakanserna som är en bra prediktator för att mäta matchningen på arbetsmarknaden. I andra länder ligger Platsbankens värden lägre än Vakansstatistikens medan det är tvärtom i Sverige trots att Platsbanken inte får in alla lediga jobb. Skillnaderna skulle behöva utredas.

Presentation Suad Elezovic, Dan Wu.

Microsoft
PowerPoint-present

8 Övriga frågor

En fråga lyftes från Finansdepartementet om det kunde vara aktuellt att i framtiden inkludera arbetade timmar på de månatliga arbetsgivardeklarationerna. SCB underströk vikten av den informationen som skulle innebära en minskad uppgiftslämnarbörda för många företag och i många avseenden ge bättre statistik och bättre underlag till nationalräkenskaperna. SCB agerar stödande om frågan lyfts inom departementet.

Åsa Löfström som varit ledamot i närmare 20 år tackade för sin tid i rådet och underströk vikten av att ta hänsyn till kvalitetsaspekten i statistiken då önskemålen om ny statistik är oändlig, medan resurserna är begränsade.

Inga möten för nästa år bestämdes vid sittande möte.

Förslag på ämnen till kommande möten är exempelvis:

- Ny avgränsning i RAMS.
- Rapporten om långtidsarbetslösa i AKU och AF:s verksamhetsstatistik
- Presentation av myndigheten för arbetsmiljökunskap.

10 Summering

Ordföranden summerade mötet genom att konstatera att mötet varit mycket informativt och behandlat aktuella frågor.